

Sygn. akt III Ca 1499/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Pawlik

Sędzia SO Leszek Dąbek

Sędzia SR (del.) Anna Hajda (spr.)

Protokolant Aneta Puślecka

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa E. S.

przeciwko Ł. P. (1)

o alimenty

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 6 czerwca 2013 r., sygn. akt III RC 715/11

oddala apelację.

SSR (del.) Anna Hajda SSO Tomasz Pawlik SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 1499/13

UZASADNIENIE

Powódka E. S. wniosła o zasądzenie od pozwanego Ł. P. (1) alimentów po 400 zł miesięcznie poczynając od dnia wniesienia pozwu. W uzasadnieniu wskazała, że wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 16 lutego 2010 r. w sprawie sygn. akt II RC 849/09 orzeczono rozwód małżeństwa stron z wyłącznej winy pozwanego. Od daty orzeczenia rozwodowego jej stan zdrowia uległ pogorszeniu, natomiast sytuacja finansowa pozwanego jest korzystniejsza.

Pozwany Ł. P. (2) wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Wyrokiem z dnia 6 czerwca 2013 roku Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim zasądził od pozwanego na rzecz powódki alimenty w kwocie po 200,00 złotych miesięcznie począwszy od dnia 15 grudnia 2011 roku, płatne do rąk powódki do dnia 20 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki. W pozostałym zakresie powództwo zostało oddalone. W kolejnych punktach wyroku orzeczono o kosztach procesu, nieuiszczonych kosztach sądowych, a nadto wyrokowi w punkcie pierwszym nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawą tej treści rozstrzygnięcia było ustalenie, że wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 16 lutego 2010 r. w sprawie sygn. akt II RC 849/09 orzeczono rozwód małżeństwa stron z wyłącznej

winy pozwanego. W dacie wyrokowania przez Sąd powódka miała 24 lata, pracowała na umowę zlecenie w Sądzie Rejonowym w Wodzisławiu Śl. jako pracownik biurowy. Kończyła naukę w (...) w Ł.. Mieszkała wraz córką i rodzicami, którzy pomagali jej finansowo. Pozwany Ł. P. (1) miał 26 lat, mieszkał z matką, pracował „na czarno”, gdzie zarabiał około 800 zł miesięcznie, był zarejestrowany w PUP bez prawa do zasiłku. Powództwo E. S. o alimenty zostało oddalone w wyroku rozwodowym, albowiem rozwód nie pociągnął dla niej w tamtym czasie istotnego pogorszenia sytuacji materialnej, gdyż pozwany przez cały czas małżeństwa zarabiał bardzo mało, jak również nie pozostawała ona w niedostatku, albowiem zarabiała około 600 zł i miała szanse na stałe zatrudnienie po obronie pracy dyplomowej.

Powódka E. S. ma obecnie 27 lat. Z zawodu jest inżynierem transportu. Nie pracuje, jest zarejestrowana w PUP w W.. jako osoba bezrobotna, bez prawa do zasiłku. Leczy się w Samodzielnym Publicznym (...) w P. z powodu dolegliwości kolana prawego, tj. chondromalacji rzepki prawej III stopnia, chondromalacji kłykcia przyśrodkowego udowego II stopnia kolana prawego, stanu po dwukrotnej artroskopii kolana prawego oraz zespołu bólowego kręgosłupa lędźwiowego. Ma zalecane na stałe leczenie farmakologiczne i rehabilitacyjne. Posiada orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności, z którego wynika obniżona zdolność do wykonywania pracy. Nie jest osobą niezdolną do pracy, może wykonywać pracę lekką, nie wysiłkową, nie wymagającą długotrwałego chodzenia, stania w wymuszonej pozycji, przeciwwskazana co do niej jest praca wysiłkowa, fizyczna, ciężka. E. S. poszukuje zatrudnienia, bierze udział w konkursach na staż do sądów powszechnych, wysłała podania o pracę. Nie została przyjęta do pracy z propozycji PUP w W. PUP w R. dysponuje ofertami pracy dla osoby z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności z doświadczeniem w pracy biurowej, nie posiada w zawodzie inżynier transportu, PUP w W.. i R. nie posiada ofert pracy dla takich osób, natomiast PUP w J. Z.. posiada oferty pracy dla osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności. Mieszka z córką L. P. w wieku 5 lat, która ma zasądzone 700 zł alimentów. Pozwany Ł. P. (1) został pozbawiony władzy rodzicielskiej nad małoletnią córką stron. Miesięczny koszt utrzymania powódki to kwota około 1200-1300 zł : rehabilitacja prywatna 360 zł, leki i środki przeciwbólowe 100 zł, wyżywienie 500 zł, ubranie 60-80 zł, środki czystości i kosmetyki 100 zł, opłaty 80-100 zł. Korzysta z pomocy finansowej rodziców J. S. i S. S. w wysokości 500-600 zł miesięcznie, którzy także pokrywają koszt wyjazdów do P..

Pozwany Ł. P. (1) ma obecnie 28 lat, z zawodu jest elektromechanikiem, pracuje na (...) w R. jako młodszy elektromonter pod ziemią z wynagrodzeniem miesięcznym średnio 2755 zł oraz otrzymuje deputat węglowy w wysokości 8 ton rocznie / cena jednej tony brutto to 622 zł /. Mieszka wraz z konkubiną i ich wspólnym dzieckiem ur. (...), którego miesięczny koszt utrzymania wynosi około 500 zł. Miesięczny koszt utrzymania pozwanego obejmuje następujące wydatki: 80 zł - woda, 125 zł - energia, 150 zł - telefon, telewizja, wyżywienie - 250 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym zważył Sąd Rejonowy, że pozwany wyrokiem rozwodowym został uznany za wyłącznie winnego rozpadu pożycia małżeńskiego. W świetle tego powódka mogła domagać się ustalenia od pozwanego alimentów w oparciu o przepis art. 60§2 kro statuującego obowiązek alimentacyjny rozwiedzionych małżonków

Przesłanką, od której zależne jest powstanie obowiązku alimentacyjnego małżonka ponoszącego wyłączną winę rozkładu pożycia, jest spowodowanie przez rozwód istotnego pogorszenia sytuacji materialnej małżonka niewinnego, nie mającego cech niedostatku. Zważył Sąd I instancji, że okoliczności mające wpływ na treść i zakres obowiązku alimentacyjnego mogą ulegać zmianie. Dlatego też na podstawie art. 138 kro w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony, jak również zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego.

Od daty ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów tj. od daty orzekania przez Sąd Okręgowy upłynęło 3 lata. Obecnie E. S. w przeciwieństwie do daty wyrokowania w sprawie rozwodowej jest bezrobotna, zarejestrowana w PUP bez prawa do zasiłku, posiada orzeczony lekki stopień niepełnosprawności. Może wykonywać pracę lekką, nie wysiłkową, nie wymagającą długotrwałego chodzenia, stania w wymuszonej pozycji, przeciwwskazana co do niej jest praca wysiłkowa, fizyczna, ciężka. Nie posiada żadnych własnych dochodów. Aktywnie poszukuje pracy, jednakże bez rezultatu. Niewątpliwie rozwód pociągnął dla niej istotne pogorszenie sytuacji materialnej, gdyż obecnie może liczyć tylko i wyłącznie na siebie, nie posiada wsparcia finansowego męża. Wprawdzie Ł. P. (1) przez okres małżeństwa nie posiadał stałej pracy, niemniej jednak pracował dorywczo i uzyskiwał dochody. Gdyby strony

pozostawały nadal małżeństwem powódka korzystałaby z jego wynagrodzenia. Pozwany natomiast obecnie posiada stałą pracę zarobkową na kopalni ze średnim dochodem miesięcznym około 2755 zł, co stanowi znaczną poprawę jego sytuacji majątkowej w porównaniu z datą orzekania rozwodu. Sąd Rejonowy badał również, czy roszczenie powódki jest usprawiedliwione w świetle art. 60§1 kro. Postawą żądania z tego przepisu jest ustalenie, że małżonek, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia znajduje się w niedostatku. Rozwiedziony małżonek znajduje się w niedostatku wówczas, gdy własnymi siłami nie jest w stanie zaspokoić swych usprawiedliwionych potrzeb w całości lub w części. W ocenie Sądu powódka teoretycznie jest w stanie dochodami z własnej pracy zaspokoić jedynie częściowo swoje usprawiedliwione potrzeby, a zatem pozostaje w niedostatku. W chwili obecnej pozostaje zupełnie bez pracy zarobkowej, jednakże nie jest niezdolna do pracy, winna więc szukać zatrudnienia i przynajmniej częściowo zaspokajając swoje usprawiedliwione potrzeby. W pozostałym odpowiednim zakresie do utrzymania małżonka niewinnego powinien przyczyniać się małżonek wyłącznie winny tj. Ł. P. (1). Usprawiedliwione potrzeby powódki zamykają się w kwocie około 1200-1300 zł miesięcznie. Możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanego na pewno zwiększyły się porównaniu z datą wyroku rozwodowego, jednakże zwiększyły się także jego wydatki, gdyż posiada na utrzymaniu kolejne małoletnie dziecko. Mając powyższe na uwadze sąd zasądził na rzecz powódki kwotę 200 zł miesięcznie tytułem alimentów, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo, uznając, że powódka winna także własnymi siłami zaspokajać swoje usprawiedliwione potrzeby.

Wobec powyższego w oparciu o przepisy art. 60 § 1 i 2 kro, art. 135 i art. 138 kro orzeczono jak w sentencji. Na zasadzie art. 333§1 pkt 1 pkc Sąd nadał wyrokowi w pkt 1 rygor natychmiastowej wykonalności, a na zasadzie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych kosztami postępowania obciążył pozwanego i nakazał pobrać od niego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120 zł tytułem należnej opłaty sądowej, od której powódka była zwolniona. Po myśli art. 113 ust. 4 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych /t.j. Dz. U.z 2010 r. nr 90, poz.594/ i art. 102 kpc nie obciążono powódki kosztami zastępstwa procesowego.

Z wyżej wskazanym orzeczeniem nie zgodził się pozwany wywodząc apelację i zaskarżając wyrok w części obejmującej punkty 1 i 3 wyroku. Pozwany zarzucił sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegająca na ustaleniu, że : - pozwany otrzymuje miesięcznie wynagrodzenie średnio 2.755 złotych, w sytuacji gdy osiągane dochody są znacznie niższe; - miesięczny koszt utrzymania pozwanego wynosi średnio 605,00 złotych, w sytuacji gdy faktyczny koszt jest znacznie wyższy; - miesięczny koszt utrzymania powódki wynosi średnio 1.200 – 1.300,00 złotych, w sytuacji gdy faktyczny koszt jest znacznie niższy. Pozwany zarzucił także: - naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 60 § 1 i 2 krio i art. 135 § 1 krio poprzez pominięcie ustalenia możliwości zarobkowych i majątkowych powódki, w sytuacji gdy takie ustalenie jest niezbędne dla określenia zasadności i wysokości zasądzonych alimentów; - sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym polegająca na przyjęciu, że powódka znajduje się w niedostatku, podczas gdy możliwości zarobkowe i majątkowe powódki umożliwiają jej w pełni zaspokojenie swoich usprawiedliwionych potrzeb; - sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego polegająca na przyjęciu, że pozwany posiada możliwości zarobkowe i majątkowe alimentowania powódki, podczas gdy faktyczne możliwości pozwanego umożliwiają mu jedynie zaspokojenie obowiązku alimentacyjnego wobec małoletnich dzieci L. S. i K. P..

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie w całości powództwa i zasądzenia od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powódka domagała się jej oddalenia, wskazując na trafność zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie mogła odnieść zamierzonego skutku, jako że zaskarżony wyrok jest trafny i dopowiada prawu. Wbrew zarzutom apelacji Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe w sprawie, wskazał fakty, które uznał za udowodnione oraz dowody na których się oparł. Z tak przeprowadzonego postępowania dowodowego wyprowadził Sąd I instancji prawidłowe wnioski, trafnie także zastosował przepisy prawa. Zarzut

pozwanego dotyczący wysokości jego wynagrodzenia nie znajduje potwierdzenia w dołączonej do akt sprawy dokumentacji. Z zaświadczenia (k. 339 akt) wynika, że w okresie od maja 2012 roku do kwietnia 2013 roku pozwany otrzymał wynagrodzenie – wraz z barbórką i 14 pensją – w kwocie 50.401,39 złotych brutto. Z kwoty tej odprowadzono podatek w łącznej wysokości 4.343,00 złote oraz potrącono składki ZUS i zdrowotne w kwocie 11.182,06. Zatem w wyżej wskazanym okresie wynagrodzenie pozwanego w kwocie netto wyniosło 34.876,00 złotych, co daje kwotę 2.906,00 w skali miesiąca. Nie można także tracić z pola widzenia okoliczności, że kwota osiąganego przez pozwanego wynagrodzenia wykazuje tendencję rosnącą, a także, iż poza wskazanymi wyżej kwotami pozwany otrzymuje deputat węglowy w wysokości 8 ton rocznie. Ustalając koszt utrzymania pozwanego oparł się Sąd Rejonowy wyłącznie na zeznaniach pozwanego (k. 330 verte akt), zatem niezrozumiały wydaje się zarzut apelacji w tym zakresie. Wbrew stanowisku skarżącego kwota bieżącego utrzymania powódki od daty orzeczenia rozvodu stron znacząco wzrosła, zmały natomiast realne możliwości podjęcia pracy przez powódkę. Sytuacja ta pozostaje w bezpośrednim związku ze zdiagnozowanym u powódki schorzeniem, orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności i tym samym ograniczeniem możliwości zarobkowania. Dokonując oceny przesłanek z art. 135 § 1 krio zważył Sąd Rejonowy z jednej strony możliwości majątkowe pozwanego, z drugiej zaś strony wziął pod uwagę możliwości powódki w zakresie samodzielnego zaspokajania swoich potrzeb. Niewątpliwie jednak od daty ostatniego rozpoznawania roszczenia powódki w przedmiocie alimentów doszło do takiej zmiany stosunków – w rozumieniu art. 138 krio - która uzasadnia zmianę orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentowania powódki. Skarżący zdaje się nie dostrzegać, że ustalając wysokość alimentów Sąd I instancji uwzględnił okoliczność, że powódka także własnymi siłami winna zaspokajać swoje usprawiedliwione potrzeby, natomiast pozwanego obciąża obowiązek alimentowania powódki stosownie do treści art. 60 § 2 krio, co oznacza, że uprawniona nie musi znajdować się w niedostatku.

Reasumując powyższe nie znalazł Sąd Okręgowy podstaw do choćby częściowego uwzględnienia apelacji, zatem podlegała ona oddaleniu stosownie do treści art. 385 kpc.

SSR(del.) Anna Hajda SSO Tomasz Pawlik SSO Leszek Dąbek